

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Літодога ч. 9). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані візьмі від порта. — Оголошеня згадані приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Натисланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Боери і Европа.

«Новое Время» принесло оноді вість, що Росія ще перед гостиною цїсаря Вільгельма у своєї баби в Віндсорі дала слово Англії, що в евентуальній війні з африканськими полудневими республіками полишить ся на становиську повної неутральности. Таке саме слово дали королеві Вікторії цїсар Вільгельм в Віндсорі, відтак Америка, а мабуть побіч других європейських держав і Австро-Угорщина. Доки Боерам щастилось у війні, доти сея неутральність Європи не дуже грїла Англію. Коли-ж воєнне щастє перекинулось на сторону Англії, тоді Боери, не знаючи може докладно про становище Європи і Америки до Англії, звернулись до кількох європейських держав о посередництво.

Доси було звісно, що швайцарска республіка не прийняла ся такого посередництва між Англією а Боерами. В Америці проявила ся в парламенті слаба симпатія для Боерів, але президент Сполучених Держав, Мек Кінлі, обернув ся до сеї симпатії дуже холодно. Відтак ходили слухи, що Росія готова до інтервенції, але рада би се зробити лише в порозуміню з Німеччиною та Францією. Але і ті слухи не оправдали ся. А нині довідуємось з берлинської дописи до «Politische Correspondenz», що не тільки Німеччина але і Австро-Угорщина відказались вже офіційно від всякого посередництва в користь Боерів. Згаданий дописуватель до «Pol. Corr.» подає іменно до прилюдної відомости факт, що на днях одержало австро угорське міністерство заграничних справ письмо Крігера (через руки Німеччини), в котрім президент Трансвалю просить нашого

монарха о інтервенцію, що однакж цїсар Франц Йосиф, подібно як цїсар Вільгельм вже передтим, на се письмо велів дати негативну відповідь. Гр. Голуховский заявив іменно президентови Трансвалю, що Австро-Угорщина радо би повитала кінець кровавого бою, що радо би причинила ся і до заключеня мира, що однакж она не в силі посередничити, хиба що обі воюючі сторони на се згодять ся. А позаяк — як звісно — Англія не годить ся на мир, то і Австро-Угорщина має звязані руки і проте відклонює всяку інтервенцію в користь Боерів. Подібну відповідь дали мабуть Боерам Німеччина і Росія. Про сю послїдну каже «Новое Время», що Росія винна Англії реванж за неутральність Англії в війні Росії з Туреччиною, що однакж не виключає евентуальність, що вся Европа може по заключені мирі між Англією а Боерами сказати своє слово, подібно, як сказала своє слово Европа в хвили, коли Росія заключила з Туреччиною мир в Сан Стефано.

Щож лишає ся в виду того Боерам? Нічого більше, як або піддати ся Англії на ласку-неласку, або — після слів Крігера — до смерти боронити своєї волі і независимости. Се послїдне вибрали трансвальські Боери. По їх трупах мала би пажерлива Англія прийти в посїданє земель вольних голандських «хлопів». В тій цілі, о скільки можна скомбіновати з розсіяних вістий з бовища, громадить Жюберт 35.000 армію боерску над рікою Валь, що ділить Трансваль з полудня від Орану. В тій цілі укріплює Жюберт Кронштад, місто на залізничім шляху, що веде з зайнятого Англичанами Блемфонтену на північ до Трансвальського Йоганесбергу і Преторії. В тій цілі піддержують ще Крігер і Штайн повстаньчі відділи Боерів в Капланді і в О-

рані, що безнастанно непокоять — і то місцями з успіхом — Англичан, а від часу до часу їх навіть побіджають.

Тільки-ж eventus dubius! Війска Боерів змаліли о третину по капітуляції Кроніого, багато оранських бургерів зложило оружє, якась частина (до 3.000) полягла в бою, так, що Жюберт ледви чи набирає над рікою Валь 25—30.000 людей. А нові сили Боерам не придуть, коли противно Англія до 162.000 людей, які стоять в полудневій Африці, може ще заєдно висилати нові полки, доки не поборе, або механічною перевагою не здавить противника. О скільки ворожать воєнні круги, то Англії прийде ся ще згризти не один твердий оріх, заким буде могла проголосити себе побідницею. Доси бо крім здачи Кроніого не повело ся Англичанам зломити силу Боерів в рішучім бою.

Після здогадів європейських стратегів воєнний плян Робертса був би такий, що він з трьох сторін думає обступити Боерів над рікою Валь і їх стратегічний центр в Кронштаді. Сам Робертс хоче з полудня форсувати перехід через ріку Валь, коли відділ Кітченера, що посуває ся західною границею Орану і Трансвалю (від Кімберлі до Мафекінгу вздовж залізничого шляху) мав би ударити на Кронштад від заходу, а Булер з полками Вітого мав би за той час переправитись з Ледісмису до східного Трансвалю і ударити на Боерів зі сходу. Можна проте надїятись, що в 2—3 тижнях ті операції воєнні розпочнуть ся на добре. Боери обмежені на самих себе, Европа відказала їм всяку навіть дипломатичну поміч.

Пану Шумилі на піст.

(Голос з жіночих кругів).
(Ковець).

Але коли п. Шумило хоче, щоби «таке» не повтаряло ся, нехай заложить для нас подібний журнал, а в тїм журналі нехай узгляднить народню ноту, жіночу працю, жіночі обовязки, жіноче питанє, жіночі розривки, ну — та і жіночі бажаня! Нехай шукає союзників, от хочби в «Клубах Русинок» чи в «Обществі Русских Дам», а будуть они мати нашу вдяку, і наживемо ми добре п. Кахвикевиचेви, коли він тоді схоче анонсувати иньший журнал на шкоду руского. Справа тота вельми важна для розширення милуваня до народного строю. Для сеї справи де-що вже зроблено: в Галичині видано заходом клубу Русинок «Вишивки». Крім того багато видань вийшло на Україні. Маю виданя Лисенка, Дремлюга, Карагодина. Все оно красне і хороше, та з того всего можу собі вишити сорочку і запаску, вкінці і киптар. Але як скроїти сей киптар, яку добрати спідницю, яку верхню намітку, яке убрание голови, який пояс, сего ані раз не втну, бо взори місцевої людности мене не вдволяють; они попсовані в части європейщиною, в части накинєні жидівськими торговцями, що спродають спідницї і запаски з готовими фабричними wzорами, котрі ані раз не го-

дять ся ані з руским духом, ані не можуть мати навіть претенсії на назву «народного».

Що-до иньших частий убраня, то всякі «лейбики», «станики», «спенцери», «польки» виперли давні долмани і катанаші, кацабайки та пльшї одяги. Сільска мода не так часто, але завсїгда зміняє ся, а матери стискають рамена на вид що раз нових вигадок кравецких, а ще більше на вид ріжних витребеньків уживаних до обкинення ними одежи, як орнаментів.

Кажуть, що десь колись вийшли кольоровані картини руских жіночих строїв, видані якоюсь драматичною групою українською. Чи їх можна в Галичині дістати, про се не згадує ніяка часопись всяких партій.

Чи они видержують критику, т. є. чи они взагалі можуть бути узнані народними, про се ніхто ніколи нічого не писав. Зробив би нам хто велику прислугу, коли-б взяв ся до повідомленя нас про се, а ще більшу прислугу зробив би нам п. Шумило, коли-б завіззав «Клуб Русинок» до спопуляризованя сих картин жіночонародного строю. Беріть же пане на розум і зробіть нам сю прислугу: а будьте певні, що на будучі вечерницї ми покажемо вам свою вдячність і виступимо в народних одягах. Та не забудьте, що прийдемо і з хроном, щоби роздати его поміж фраки і англезі: бо чейже і ми маємо право ставити до наших критиків і учителів деякі постуляти. Нехай науку зачнуть від

себе, а ми спустимо зі своїх домагань лиш се щоби не підголювали чуприни.

Що-до коштів на строї, то думаємо, що мала ріжниця, коли-б хотів хто зробити тісний рахунок на сї видатки і почислив і вартість праці піднятої при вишиваню народного строю, міг би перегонати ся, що хорошо вишита сорочка коштує дорожше, ніж неодна шовкова бязка. Та це і те, що до народного строю треба самій взяти ся! На се треба много часу, а ще більше терпеливости — на що не кождо стати. А поки-що готового строю нігде не дістане. Тож добре було би заложити яку-таку інституцію, де-б можна подібних річий вже готових дістати, а що найменше замовити.

Звольте-ж Пане Шумило у своєї кавалерської скромности допомогти цілій слабенькій половині рускої суспільности. Байдуже нам, що Ваша калитка порожна: впрочім коли доси порожна, то — після московської пословиці — і ніколи не буде вже повною. Нам треба не Вашої калитки, лиш Ваших ніг, щоб за сим походили, тай голови, щоб се прирадила, а ми Вас за се при найближшїм балю погостимо здоровою порцією голубців, чи якої иньшої народної страви, хоч самі і дальше полишимо ся при лімоняді і помаранчі.

Галичанка.

Листи з України.

З Києва.

(Дарунок Н. А. Терещенка).

Відомий київський капіталіст і меценат Н. А. Терещенко, котрий головно причинив ся до здвигнення нового будинку київського музею sztuk і старинностей, зложив председательці «Императорскаго московскаго археологическаго Общества», графині П. С. Уваровій 8000 рублів на наукові цілі, а іменно 3000 р. на видане «Трудовъ» бувшого в серпні м. р. в Києві XI археологічного з'їзду і 5000 р. на закупню для київського музею археологічної збірки д. Хвойка, яка на себе звернула особливу увагу членів бувшого з'їзду. В. В. Хвойко, Чех родом, проживаючий вже довгий час в Києві, показав ся пристрасним любителем археології. Їго пошукуванню і заходам завдячуємо відкриті в самім Києві (в Кирилівській улиці) сліди давньої доісторичної культури камінного (палеолітичного) віку разом з останками мамута і інших вимерших звірят, а також відкриті коло м. Трипілля замітних останків якоїсь загадочної культури з кінця камінного або початку металевого віку, найдених на прикритих лише незначною верствою землі площах з цегли і глини з находячою ся на них глиняною посудю оригінальних форм і характеристичними статуетками людей і звірят. Ся посуда і грубі фігури нагадують троха подібні знахідки з камінного віку коло Бутмира (в Боснії), або добути Шліманом з давних верств під розвалинами Трої. Крім того розкопав д. Хвойко багато курганів скитської і славянської доби і придбав чимало старинностей закупоном. Всю ту збірку виставив він був підчас з'їзду в новім будинку київського музею — між тим цілі десятки черепів, кости мамута, останки носорога, печерного льва і т. и., найдені разом з тим камінні наряди, предмети трипільської культури, річи з курганів і т. и. Всю ту збірку супроводили рисунки, пляни, перекрої і т. и., пояснюючі усліва знаходок предметів. Збірку д. Хвойка бажав закупити чужоземці, але він бажав лишити їх в місци другої своєї вітчизни, в Києві, і готов відступити розмірно недорого, бажуючи лише покрити розходи своїх розкопів, іменно за 8000 р. Згадана в горі сума д. Терещенка, дає спроможність забезпечити в Києві збережене бодай палеолітичної збірки і трипольської культури яка має найбільшу вартість, перша яко останок давньої, а друга яко найбільше оригінальна щодо своєї загадочности культури в Придніпрянщині.

Д О П И С Ь.

З Коломиї.

(Збори філії тов. „Просьвіта“).

День 22. марця можна би назвати святом народним, котрий згорнув більшу масу народу з цілого повіту коломиїського. О год. 9. рано відправив соборну Службу Божу Всч. о. Кобилянський, парох і декан коломиїський при співучасті шістьох місцевих і замісцевих священників. Підчас Служби Божої виголосив о. Олесницький краснорічиву проповідь, а навіязуючи до слів евангельських, представив наше невідрадне положення — а в просьвіті казав шукати спасеня. По панахиді зібрали ся маси народа в числі около 400 в обширній салі магістрації, де заступник голови проф. Кузьма привітав зібраних, заохотив до живої участі в зборах і поручив вибрати на председателя зборів о. Войнаровського з Балинець, а секретаря п. п. Юркевича, правника. О. Войнаровський подякував за вибір та візав п. Хомика до зложеня справозданя з діяльности філії. По виборі комісії шконтруючої уділив голосу п. В. Королеви, учителеви господарства. П. Король своїм приступним викладом про управу рілі і сійбі деяких родів збіж дуже зайняв зібраних, а коли ще додав, що деякі роди ячменю, вівса і стручкових рослин будуть могли вильосувати, селяни нетерпеливо очікували хвилі, коли будуть могли приступити до стола з льосами. По господарським рефераті вибрано новий виділ: Головою п. Кузьму; членами виділу о. Гриньовського, пп. Печерського, Варчука, Дутчака, Верстюка, Хомика; яко заступники: пп. Колодницький, Прокопович і Івасюк.

По виборі виділу забрав голос і др. Кульчицкий знаний зі своїх переконуючих промов, а подаючи деякі приклади з життя, заохотив селян до посиланя дитий до шкіл висших і радив користати зі шкіл промислових, які суть в Коломиї. Госп. Варчук ставить внесене, щоби Головний Виділ «Просьвіти» зложив справу зміни статутів ad acta. О. Олесницький ставить внесене, щоби загальні збори не відбувались тільки у Львові, але і в інших містах краю. Коли більше о голос ніхто не просив, замкнув о. Войнаровський загальні збори.

Почім наступила роздача насін'я. На зборах було, як вище сказано около 400 селян і досить так місцевої як і замісцевої інтелігенції. Не було лиш коломиїських міщан; тих видко мають в кишени москвофіли. Представителі москвофілів прийшли в цілости і були присутні на цілих зборах. Не було їм се певно в смак, бо на загальні збори общества Качковського, котрі недавно відбулись і четвертина учасників не було, а і ті, що були не дуже одушевлялись рефератом п. Дрогомирецького та промовою о. Левицького з Вербіжа.

По зборах і по годинній павзі зачав ся вечерок людодий в честь Т. Шевченка.

Вечерок сей був уряджений складаними силами і то власне надало сему вечеркови ціху народного съв'ята. Проф. Макарушка повитав присутних короткою промовою, в котрій подав коротку біографію хлопского поета, та представив єго любов до неньки України. Бесідник вказав, що і весь нарід руский повинен любити свого поета і ту мову, котрою він писав. По промові наступили сьпіви хору балинецького і печеніжинського та коломиїського «Бояна». Хор колом. «Бояна» виробив собі вже рекламу, тому додав тільки, що сим разом управляв ним проф. Вітошинський. Доказ своєї здібности дав вже проф. Вітошинський на концерті Шевченковім, котрий уряджували гімназіясти. Був се не вечерок але пир музичний. «Боян коломиїський» має крім о. Курпака також і сю другу визначну силу, що трудить ся неутимомо на поли музики. Тому не дивота, що на концерті «Надіни Славянської» мало хто був, так що «Галичанин» проливав слези, що руске жите в Коломиї завмерло. Не завмерло оно, а тече своїм питомим руслом та відживляє рідні ниви і леводи. Найбільше вражінє зробили на селянах хори: мішаний балинецький і мужеский печеніжинський. Тут подивляли ми працю і витревалість учителя п. Барнича, котрий допровадив до того, що хор єго майже нічим не ріжнить ся від хору бояньского. До сего в великій мірі причинилась згода учителя зі священником. Балинці нині славять ся просьвітою і заможностию в цілій окресности, бо крім читальні є там і шкхлір, склені і каса позичкова. Коби то слідом о. Войнаровського пішли і інші отці духовні і працювали так для народа, як він, тоді би не було з певности жадаих зарікань, ані патентом Йосифинським не воювали би наші селяни, бо в своїм пароху виділи би свого отця і добродія, примір любови і всіх чеснот, та не шукали би вишних богів. Добре винали також продукції хору печеніжинського. Годить ся тут піднести їх працю, що самі без ніякої помочи повичували ся так богато трудних композицій, як н. пр. «Огні горять», «Де Русь живе» і «Quod libet». Було і кілька деклямацій. Щоб віддати якийсь верш, треба би єго зрозуміти і ним перенятись, треба все відчути. Мали ми нагоду переконатись, що все те не конче іде в парі з вишим образванєм. Деклямацію: «В світ за очи» В. Лепкого віддала Ел. Корбутяк, господиня з Балинець з таким житем, що многі мусіли насильно стримувати ся від сліз, а селянки таки добре обтирали спадаючі каплі сліз. «Козака невмираку» Франка віддеклямував господар з Печеніжина д. Боднаренко по мистецьки так в голосі як і рухах. За те нагородила єго численно зібрана публіка г. імкими оплесками і змусила аж до триразового виступу. Коли за третим разом віддеклямував верш Руданського «Пан і Іван» убавив тим зібраних і в гумор впровадив селян, котрі вертуючи домів ще оповідали собі дорогою, як то Іван «вирихтував» пана. Съв'ято се закінчив своєю горячою промовою проф. Раковский, висказавши, чому ми поважаємо Шевченка, вказав на ренегатів домородних, що гірш Ляхів і Москалів розвивають, або в наших, нехтують єго мову, або називають єї мовою «пастухов». Бесідник візав до праці та борби з нерідними синами неньки Руси-України. По відсьпіваню всіми хорами гимну «Ще не вмерла Україна» розішлись зібрані домів, записуючи собі глибоко в серци сей так мило проведений вечер.

Філія «Просьвіти» пішла видко за словами Ви. п. Барвіньского, котрий на останних загальних зборах тов. «Просьвіти» у Львові висказав бажанє, щоби як найбільше селян і міщан брали участь в зборах. Висилаючи запросини до всіх громад стягнула філія споре як на Коломию число селян, а і користь була не мала, бо таки сего дня вписало ся більше як тридцять селян в члени товариства «Просьвіти».

Учасник.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Про отворенє соймів доносять з *Чернівців*, що буковинський сойм вітверто окликом в честь цїсаря, та переведено відтак одноголосно вибір до поодиноких комісій. З *Грацу* доносять, що з послів славянських явив ся лише пос. Робич, член краєвого виділу. В *Бресенці* форальберзький сойм та в *Опаві* шлеский відбули також вчера свої засіданя. В *чеськім соймі* відчитано на вчерашнім засіданю письмо пос. Іро, в яким він застерігає ся, що хотяй бере участь в чеськім соймі, уважає свій округ (хейський) независимим від Чех у правно державнім згляді. Відтак відчитано інтерпеляцію в справі достави гармат для Англії, та в справі страйку углекопів. В *моравскім соймі* новий намістник, гр. Ціротін, отвираючи єго промовив по німецки, відтак по чеськи та запевняв про свою безсторонність для обох народностей. Єго бесіду прийнято оплесками. Відтак відчитано внесене в справі удержавленя углевих законів Моравії та в справі сторонничости в трактованю обох язиків краєвих в дирекції почт і телеграфу.

Політик і другі чеські дневники хотять знати, що мирова конференція буде продовжати ся в Празі (мимо заперечень із сторони німецької праси) в часі соймових засідань, та що в сих конференціях возьме участь др. Кербер, або в єго заступстві др. Резек. Предметом переговорів має бути новий соймовий статут і умова між шляхтою чеською а німецькою в справі поділу мандатів соймових. Вість сю нотуємо. Недалека будучність покаже, о скільки она правдива.

В європейській прасі удержує ся заведено вість, будьто Росія хоче прийти в посіданє болгарської пристани Бургас над Чорним морем. Російські дневники оспорожують сю вість, але кажуть притім, що Росія вдало ся би в Бургасі для Чорноморської військової флоти заложити склади угля. Рівнож говорить європейска праса о посуваню війск російських на західні границі і о нагромадженю війскових вагонів на шляху варшавскім.

В *німецькім парламенті* настали бурливі часи обструкції. Сей метод борби меншости парламентарної вишов від Ірландців, котрі около 80-тих років параліжували діяльність англійского парламенту надуживанєм регуляміну та викликуванєм скандалічних сцен в палаті. Ірландска обструкція мала ціху економічно-суєнільної борби і довгі літа не перекидала ся на європейський континент, хоть французский парламент від часу до часу дивував сьвіт своїми простацкими сценами між послами. Дперва за Баденього у віденськім парламенті виступила зорганізована брутальність, простацтво та нехтованє всяких принципів парламентаризму на тлі, як звисно, національно-язикового спору. Австрійський парламент ще не зовсім подужав з сеї хвороби, а вже она перенесла ся до Італії, де виступає на тлі економічних ріжниць, та цілою силою вибухнула над Спресю в німецькім райхстагу. В Берліні почин до обструкції дала квестія — артистично-етична. Ото против Іех Нейпзе звернула ся ціла лівія з такою сильною опозицією, що на разі внесене до сего закону мусіло правительство відложити на по съв'ятах. Особливо один параграф «Іех Нейпзе» визивав обструкцію в імени zagrożеної свободи штуки і науки німецької. Сей параграф хоче хоронити людність перед безвстидом та установлює каригідність сих, що в матеріяльних цілях на улицах і площах публичного

уживаня, виставляють, вивішують або плякують письма або образи, ображаючі почуте встиду. Широка агітація між усіма верствами німецької суспільності против сего обмеження свободи духової, довела до обструкції в парламенті, яка привнявшись раз, може загрозити і другі важніші справи. І так проявила ся вже та сама безглядність в поборюванню проєкту до закона про оглядини мяса, а напевно вибухне ще сильніша обструкція против голосного від пів року цісарского проєкту що-до помноження німецької флотії. Тож німецьке правительство має тепер не малий клопіт, аби ірландську конюшину виполоти зпоміж німецького дубового листя.

НОВИНИ.

— Торжественні вечериці в 39-літні роковини смерті незабутного Кобзаря Руси-України **Тараса Шевченка** відбудуть ся ві второк дня 3. н. ст. цвітня 1900. в Станиславові, в сали товариства ім. Мопюшка заходом українсько-руських товариств: «Станиславівський Боян», «Товариство руских женщин», «Філія Просвіти», «Руска Бесіда», «Шкільна Поміч», «Філія руского Товариства педагогічного». Програма: 1. Відчит — проф. д-ра О. Колесси. 2. Н. Лисенко: а) «Ой сиділа горлиця», б) «Козаченьку, де ти йдеш» — пісні народні, відспіває мішаний хор Бояна, 3. Скрипкове сольо в супроводі фортепяну; Концерт Сарассатого ор. 12. відиграє п-на І. Ясеничка. 4. Деклямація: «Чернець» Т. Шевченка, виголосить п. Корнило Устиянович. 5. Житє циганів (Zigennerleben ор. 9.) Р. Шумана, відспіває мішаний хор Бояна в супроводі камер. музики. 6. * * * Сольо сопранове, відспіває п-на С. Проскурницька. 7. Крайцер-Льорінг: «Le Concert au Salon» — укладу В. Пуппа ч. 8. на фортепян, скрипку, флет і віончелю, відиграє кружок музичний Бояна. 8. Тарасова ніч — сольо баритонове в супроводі фортепяну, відспіває Др. К. Білинський. 9. а) Думи мої — І. Воробкевича, б) Гей на горі там женці жнуть — Ф. Колесси, відспіває мужеский хор Бояна. — Початок точно о годині 8. вечером. — Ціни місць: Льожа ч. 1. і 10. по 10 кор., проті по 8 кор., фотелі по 2 кор. 40 сот., на балькові по 2 кор. Крісло першорядне 2 кор., другорядне 1 кор. 60 сот., треторядне 1 кор. 20 сот. Партер 60 сот. для селян і учеників 40 сот. Галерія 30 сот. — Білетів дістати можна в торговлі Вп. Стахевича, а в день вечериці вечером при касі. — По вечериці відбуде ся комерс в сали касина міщанского. — Вступ на комерс 50 сот. на покриті коштів сали.

— **З Бурштина.** В пам'ять 39-их роковин смерті **Тараса Шевченка** устроюють бурштинські Русини 1. н. ст. цвітня *вечерок вокально-музикальний*. Програма: 1) Вступне слово; 2) Лисенко: «На прю» хор мужеский; 3) Сольо-гра на фортепяні; 4) Колесса: «Козаки в народних піснях» хор мужеский; 5) Деклямація; 6) Лисенко: а) «Закувала зазуленька»; б) «Ой шож бо то за ворон» кратет-сольо; 7) Кумановский: «Вязанка народних пісень» сольо-гра на цитрі; 8) Лисенко: «Народні пісні» хор муж. — Початок о годині 7¹/₂ вечером.

— **Стан здоровля бар. Земляковского.** Бюлетин, виданий вечером 26. марца каже: Температура тіла обнизила ся понизше нормальної. Живчик дуже неправильний. Стан недужого ввагалі гірший.

— **Відняте титулів.** N. fr. Presse доносить, що бельгійський король не дозволив своїй дочці Стефанії уживати титулу «Королівскої Високости». Всі листи відсилають двірські круги до Мірамаре під адресою: До Високо Поважаної гр. Стефанії Льоняй, родженної княгині бельгійскої. А вчешанне оповіщенє австрійского міністерства, видане на підставі порозуміння з урядом найвисшого охмайстра цісарского, гласить, що подружжє архикн. вдови Стефанії з гр. Льоняєм не є рівне та відповідне єї станові, тому не належить ся графії Льоняй в обсягу границь австро-угорскої монархії ані титулу «Королівска Високість», ані ранга архикняжної бельгійскої, ані княгині саско-кобургскої. Любов дорозша, чим титули.

— **В Борщеві** відбули ся дня 15. марца в сали «Читальні Просвіти» другі загальні збори інститута «Руский Народний Дім в Борщеві». Сей інститут повстав ще в р. 1898, а єго виділ до рогаю добровільних датків, концертів та театральних представлень зібрав до тепер на будову Народного Дому суму 898 зр. 89 кр. Крім того виділ засновав при товаристві кредитову інституцію під фірмою: «Повітове тов. кредитове Руского Народного Дому в Борщеві» а також і «Комітет для наукової заохоти і підмоги селянских та міщанских дітей». Членами сего комітету повинні бути єх офісіо: кожний руский священник і кожда особа рускої інтелігенції в повіті, та они зобовязані складати на ціл комітету по 12 корон річно, а приступивші члени з селян і міщан платять по 6 корон річно. Комі-

тет прибирав до тепер 141 корон 52 сот. і післав від 1. марца с. р. одного міщанина з Борщева на науку до «Народної Торговлі». Відтак заложено при інституті «Повітовий союз крамарский», який засновав вже дві більшє крамниці в місточках Озеряні і Королівка. Відтак постановлено на зборах, аби «Читальня Просвіти» даровану від міста площу відступила під будову «Народного Дому» і вибрано новий виділ в такім складі: головою інститута о. Йосиф Балько з Турильча, заступником голови др. Мих. Дорундяк з Борщева, членами виділу: о. П. Лобода з Глубічка, о. Ом. Глібовицкий з Циган, о. А. Левицкий зі Скали, о. М. Зандкий з Добрукут, о. Н. Сваричевский з Заліса, п. Єрон. Калитовский з Борщева, п. Вас. Дроздовский, п. І. Шиманський і Йос. Сьвідзинський, всі три з Борщева, а заступниками: о. Йос. Савчинський з Єрмаківки, о. Ад. Уланецкий з Лановець і п. Гринько Бойчук з Іваня. До комісії контрольної: о. Ник. Сімено вич з Волковець, о. Дм. Курдидик з Борщева і п. І. Огоновский з Борщева, а на заступників: п. М. Зелінский і п. Йос. Шарковский з Борщева. До «Комітету для наукової підмоги і заохоти рускої молодіжи» вибрано: о. Йос. Балько, о. Григ. Ковча з Лисовець і п. Єрон. Калитовского з Борщева, а заступниками: о. Дм. Курдидика і п. Струтинського з Королівки.

— **Етнографічна комісія** Наук. Товариства ім. Шевченка відбула д. 25 с. м. засіданє під проводом голови комісії п. Ол. Барвінского. На сім засіданю обговорено виданя етнографічної на сей рік і постановлено видати два а по спроможности три томи, а іменно має вийти до сих томів проф. В. Шухевича II часть Матеріалів з Гуцульщини (докінчене), пісні з Бачки (угорских Русинів) зібрані Гнатюком і пісні з Струтина (долинського повіту) з напівами, зібрані п. д-ром Колесою. Крім того обговорено справу висланя етнографічної експедиції в буковинську Гуцульщину, Бойківщину і на Поділе. В розураві над сім предметом згодили ся всі члени комісії на те, що з етнографічною експедицією треба би сполучити також археологічні та археографічні пошукування і всі годили ся на те, що така експедиція принесла би важні висліди і придбаня для науки. В тій цілі задля здійсненя єї думки вже сего літа, постановила комісія внести на руки посла Барвінского петицію до союму, щоби на сей рік призначив більшу підмогу на етнографічні виданя як торік, а крім того підмогу на експедицію з означеною в горі цілюю.

— **В справі львівської політехніки** був у намістника гр. Пінинського професор др. П. Дзвінський. Єму заявив намістник, що виклади на політехніці могли би сейчас почати ся, наколи би лишень він був певний, що не прийде до ніякого заколоту. — Др. Дзвінський передав сю заяву намістника студентам і запропонував їм, щоби вибрали з поміж себе п'ятинадцятьох делегатів, що мали би запевнити намістника, що дальших заколотів на політехніці не буде. Студенти застановляли ся над сею пропозицією і зажадали, щоби їм було вільно скликати вперед віче і на нім обговорити справу делегації до намістника. На довірочній нараді вибрано сімох техніків, що мають просити сенат о призвіл на устроєнє віча і на завіщенє викладів проф. Туліого, бо се одно по думці молодіжи може дати запоруку спокою. Ся делегація вела переговори з професорами, але до згоди не прийшло. Нині рано має депутація зібрати ся знова і просити самого ректора о призволенє на віче, а наколи би він відмовив, депутація удасть ся на аудієнцію до намістника.

— **До аграрної комісії**, що має занятя ся внесенєм пос. Гупки на обмеженє подільности ґрунтів селянских, предложила т. зв. комісія «matka» кандидатів: Вл. Чайковского, Гупку, Клеменєвичя, Пашковского, Пілята, Поточка, Райского, Сенковского, Среднявского, Урбаньского і Вахнянина, (хоч руский клуб предлагав Окуневского). «Matka» вносить також, щоби число членів аграрної комісії піднести на 11.

— **Дрібні вісті.** У Відні відбуло ся віче делегатів австрійских адвокацких палат. Ухвалено утворити постійну репрезентацію всіх австрійских палат адвокацких. — У французьким парламенті побили ся вчеша росли Лявері з Сіман-ом. Ледви удало ся розірвати закукурічених парламентаристів. — В Петербурзі відбуде ся міжнародна залізнична конференція на дни 27. мая с. р. В ній возмуть участь також Австрія та Німеччина.

Посмертна оповістка.

Юстин Желехівський, вислужений гімназьяльний катихит, ювілят, совітник консисторский, заступник предсідателя вдовичо-сирітского фонду єпархії перемиської, член многих товариств — помер 26. марца рано в Перемишлі в 79. році житя а 54. святицельства. Причиною смерті був рак, що розвинув ся дуже скоро і перервав житя заслуженого на галицькій Русі чоловіка. В кілька день перед тим відвідав покійника єпископ Константин, висловив і запреча-

стив єго св. Тайнами. Юст. Желехівський був по скінчених богословских студиях, оженившись з Хотинецкою, донькою пароха Сіявї, сотрудником в Радимні. По скорій смерті жени переніс ся до Перемишля і став капеляном єп. Сигіурского. Відтак став катихитом гімназії в Перемишлі. На тім становиску виховав віні тисячи рускої молодіжи, відданих своїй Церкві і народности. Побіч науки релігії учив також природописної історії, іменно ботаніки в пизших класах. Для шкільної молодіжи був дійсним батьком. В него виховав ся проф. Желехівський, автор руского Словаря, Маркил Желехівський, перший організатор руских ремісників (Побратима), проф. Фединський і др. Під впливом руского духа, який розбудив ся іменно в Перемишлі під покровом Яхимовича, а в котрім брали живу участь Йосиф Левицкий, крилошанин др. Гінелевич, Тома Полянський, крил. Кордасевич, Ант. Добрянський, крил. Лукашевский, крил. Шашкевич, Юзичинський і др. — покійний о. Юстин став руским діяльним патріотом. В 1860 их роках переняв ся він живо українским рухом літературним і продавав в себе приватно венкі українські видавництва. Пізнійше став ревним обрядовциком і в тім дусі впливав на шкільну молодіж. Ся обрядовщина увела єго відтак в колізію з шкільними властями. Намістник Голуховский запер єму навіть пенсію професора. Але покійний перетривав ті удари, бо в совісті своїй був він чистий і далекий від схиьми, о котру єго посуджувало. В пізнійшим віці понав покійний під впливи старорускої партії і остав до смерті вірним єї сторонником. При нім ховалось багато сиріт і бідних. Ввічливий, муж доброго серця, правий син рускої Церкви, завжди діяльний, щирый для рускої справи, тішив ся покійний великим поважанєм у всіх, хто єго знав, або хто з ним зіткнув ся. Покійний не мав мабутє неприятеля. Се найлучше свідощтво для правости єго характеру. Пером єму земля і вічна, добра пам'ять!

Телеграми.

Відень, 27. марца. Фльоріан Земляковский помер нині о 12 год. в полудне.

Відень, 27. марта. Wiener Abendpost доносить, що новий статут для ради міста Відня одержав цісарску санкцію.

Відень, 27. марта. Вчеша явила ся під проводом богатого фабриканта, колишнього посла державної ради а теперішнього члена палати панів (жида), Авшпіца, депутація у президента кабінету, д-ра Кербера, і вручила єму просьбу, в котрій висказані жалі на уполсідженє жидів в Австрії (!). Петенти домагають ся яко австрійскі горожани оборони для себе (перед ким?), за порученої їм основними державними законами. Др. Кербер прийняв депутацію ввічливо і просив, щоби петенти подавали до єго відомости конкретні факти про уполсіджуванє жидів, а він вгляне в справу. Він з свого становисца зділав все, щоби горожанам мойсеевого віроісповіданя запоручити призвану їм законами рівноправність.

Відень, 27 марта. Виходячий у Відні Jüdisches Volksblatt помістив чередову статью в обороні автономії народів, отже і народу жидівского. Жиди повинні узнати себе окремим народом, а не піддержувати в Угорщині Мадярів проти Славян, в Галичині Поляків проти Русинів, на Побережю Італіяндів проти Словінців і т. д. Жиди мають дбати лише про себе. Дотеперішнє їх поведєнє викликає лише антисемітизм, від котрого не свободні і ті народи, з котрими жиди солідаризують ся.

Рим, 27. марта. Папа приймав вчеша путників моравских. Між путниками був також гр. Францішок Тун, бувший президент австрійского кабінету. — Між Римом а Берлином навязано наново переговори в справі заснованя католицкого богословского факультету при університеті в Штрасбургу.

Рим, 27. марта. Італія відказалась від посередництва в війні Англії з Ораном.

Льондон, 27. марта. Від 1—22. марца перевезено з Англії до полудневої Африки 25.720 людей і 889 офіцирів. Times доносить з Блемфонтену, що довша застоя в воєнних операциях Робертса походить звідси, що Робертс мусить передовсім успокоїти Оран і обезпечити собі плечі на случай, єли би хитрі бургери схотіли наново підняти оружє. В льяольність бургерів годі вірити. Від 17. марца не було ніяких воєнних стріч.

Малий фейлетон.

Ізза віна.

В хаті тихо. Сербане бульбяної юшки мов цокіт годинника розноситься рівномірно по хаті. На дворі свище вітер та вдаряє снігом по шибах вікна. Коло печі грає ся малий хлопчик з котиком.

Ришнули сінні двері. У сінєх чути тупіт ногами об землю.

Михайло та Олекса — старі газди вийшли у хату.

Повитали ся в імя Христа. Сіли на лавці.

Питають Марка кільки зимувє штук худібки?

— Три!..

Чи стане йому сіна? — Кілько зібрав жита?..

Зима, здасть ся не попустить скоро, бо шишок було на смереках доволі багато... Олені підійшли якось в село та знищили Олексеї пів копяка сіна, що стояло в городі... Медвідь вбив якось Петрови три вівиці в кошарі... Далі змінили тему.

На сьвітї стало вже так тісно, що годї — так щож!.. Мусіли до сього дійти — та колись буде ще гірше!.. Мало людей умирає та родить ся без ліку. — От, хочби в

Максима. Вже восьма дитина, та усі живуть!.. Яку-ж він собі сердега дасть пораду!..

Гм!.. Та на то побирають ся!..

От, сеї зими вже пята весіля!..

— Та в тебе Марку такої донька, хочби й мині під вінець, — зачіпив Михайло.

— Ая!.. Така дівка, що раз!..

Якже не перешитують за нею? — докинув Олекса.

— Ет, дякувать Богу, дівка ховаєть ся гожа. Так щож!.. Небогацька тай ніхто й не поспитає! — Та ми й не квапимо ся. Лише їй на девятнайцятий пішло!..

— Говори старий, — перебила мати. — На девятнайцятий пішло!.. Або-ж то не вік!.. — — —

— Не ті то часи, Катре!.. Давнійше в сих літах, що наша Параска, годувала жінка друге, а третє вже під грудьми лежало, а нині у двайцять часом ніхто не поспитаєть ся, і до сивої коси досидиш ся!..

— Такий то ти їй батько!.. Взав би вже д'хаті!.. А то все в службі — ще й бахура придбає, а тоді!.. Коли бо тобі кажи, наказуй, а ти своє та своє!.. Бідна моя головоночко, завязала собі за таким бритваком сьвіт, що й про власну дитину не дбає!.. Хто знає, може за який день два тай вже бахура

принесе, тай на, годуї їх обоїх до віку!..

Почала втирати рукавом сльозу.

— Не бійте ся Катре! — втихомирює Олекса. — Аби добра воля — так все буде гаразд..

— Вашу Параску сватають, — докинув Михайло.

— Сватають? — крикнули зачудувані батьки. — Сватають?.. Хто-ж такий?..

— Федір..

— Приймак?.. Той, що онтої осені з войська вернув?

— Той, той сам! Він упросив нас засватати йому Параску. — Щож ти Марку..

— Гм!.. Засватати?.. Коляжбо то і на хлїб тяжко і якось так, тее..

— О, о, якось так, тее! — гукнула Катря. — Не раді би добрим людїм!.. Спочив би ти за збаням в коршму, а то так, тее.. може іще відкажеш?..

— Гі, гі, нек та цур тобі з бабами!.. Не дурний вігадав, що в баби курчий розум, чим в чоловіка!.. Я тут, тее думаю.. Тфу!.. Грім би!.. Агі!..

Встав з лавки, взяв шапку на голову, задяг кожух на рукави тай скочив по пиво.

В кїлька днів прийшли свати в друге до Марка та вже тепер уло-

жили ся про віно. Параска дістане три морги поля тай корову.

Двічі ходили молоді до попа — раз з родичами — Федір упросив сусїдів за родичів — писати заповіді, а раз з родичами і сьвідками писати протокол.

Федір присяг на десять лїт на горівку.

Заплатили наперед за вінчанє чотирнайцять банок — відробили по два дні попови — жених молодив — відданиця пряла — принесли по дві курки..

Федір задовжив ся в жида на трицять ринських.

По весілю пішло кожде до своєї роботи.

Федір повеселїшав, став охочий до роботи. Піде в панський лїс, робить аж мозилі тріскають на руках, та коли вернет ся у суботу домів, стане дещо Парасці оповідати — то знов випитувати ся, як там у селі, — то обробить дещо коло хати. — — — — і знов тиждень роботи, один день милого відпочинку при молодїй, гарній жінці.

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зарєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
пурки дренові ріжної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цїнники і прїбки висилає даром

Упрашає о численні замовленя

4—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

удїляє позички за оплатою 5½ % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусьять крім поруки двох ручителїв предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський виносить 50 кор., списове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Днѣстрѣ“.

Інформації удїляє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Днѣстеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припорученє Вєч. Духовенству і всїм вірним Вєресв. Митрол. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всїх трєх єпархїй, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї звяряди, збіжє в зерні і соломї, сіно в стогах і будивках **против шкїд огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальний	18.166	„	60	„	

Тарифи „Днѣстра“ дуже умїрковані, услївя обезпечень кори тнї, а шкоди лїквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси „Днѣстра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнїйші услївя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язичї.

Зголошеня о удїленє агенцій в окрєстностях де нема близько агентів „Днѣстра“, приймає ся.

„Днѣстеръ“ виплатив агентам по конєць 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

Важне для всїх!
На- **КАЛЬОШІ** найгірше
правляє знищені
як також мужєску, дамску і діточу обуву.
виконувє

Чоботи для духовенства по як найприступнїйших цїнах

З провінції вистанє старий оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.